

Lahti

Lahden kaupungin luontopositiivisuus- tiekartta

***Heli Huuskonen, projektipääällikkö,
Elinkeino ja ympäristökehitys***

24.8.2026

***Kaupunginhallituksen päätös 7.10.2025:
Luontopositivinen Lahti 2030***

***Kaupunginhallituksen hyväksyi Lahden
luontopositivisuustiekartan 21.1.2026***

1. Mitä luontopositivisuus on?

A photograph of a forest scene with a wooden walkway. Two people, a woman and a man, are standing on the walkway, looking towards the left. The woman is wearing sunglasses and a green jacket, and the man is wearing a blue jacket. The forest is dense with tall trees and green foliage. The text is overlaid on the image in a large, white, bold font.

Luontopositiivisuus
=
Luonnon monimuotoisuus
lisääntyy, eikä heikkene

Luontopositiivisuuspolulle päästään, kun:

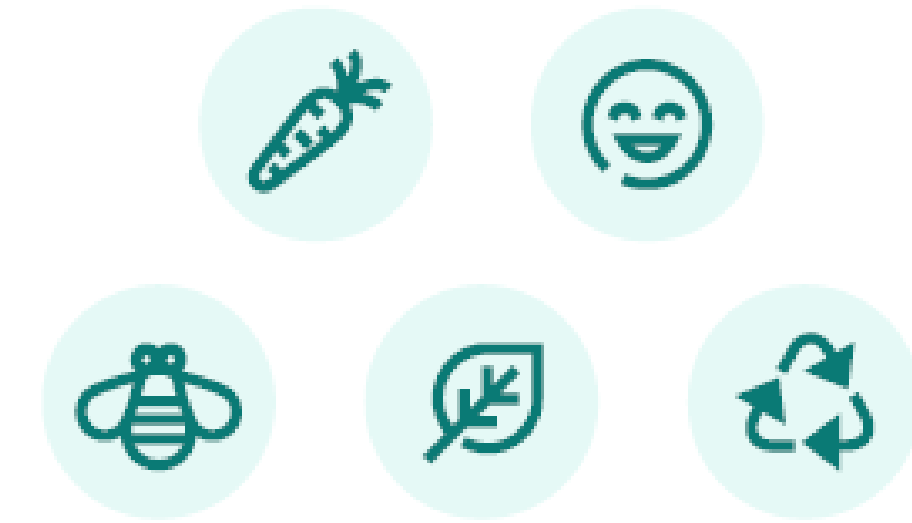
Vähennetään näitä...

Maan- ja merenkäyttö ja käytön muutokset,
luonnonvarojen käyttö, kasvihuonekaasupäästöt,
saastuminen, vieraslajit

**Luontokadon
ajurit**

... ja tuetaan näitä.

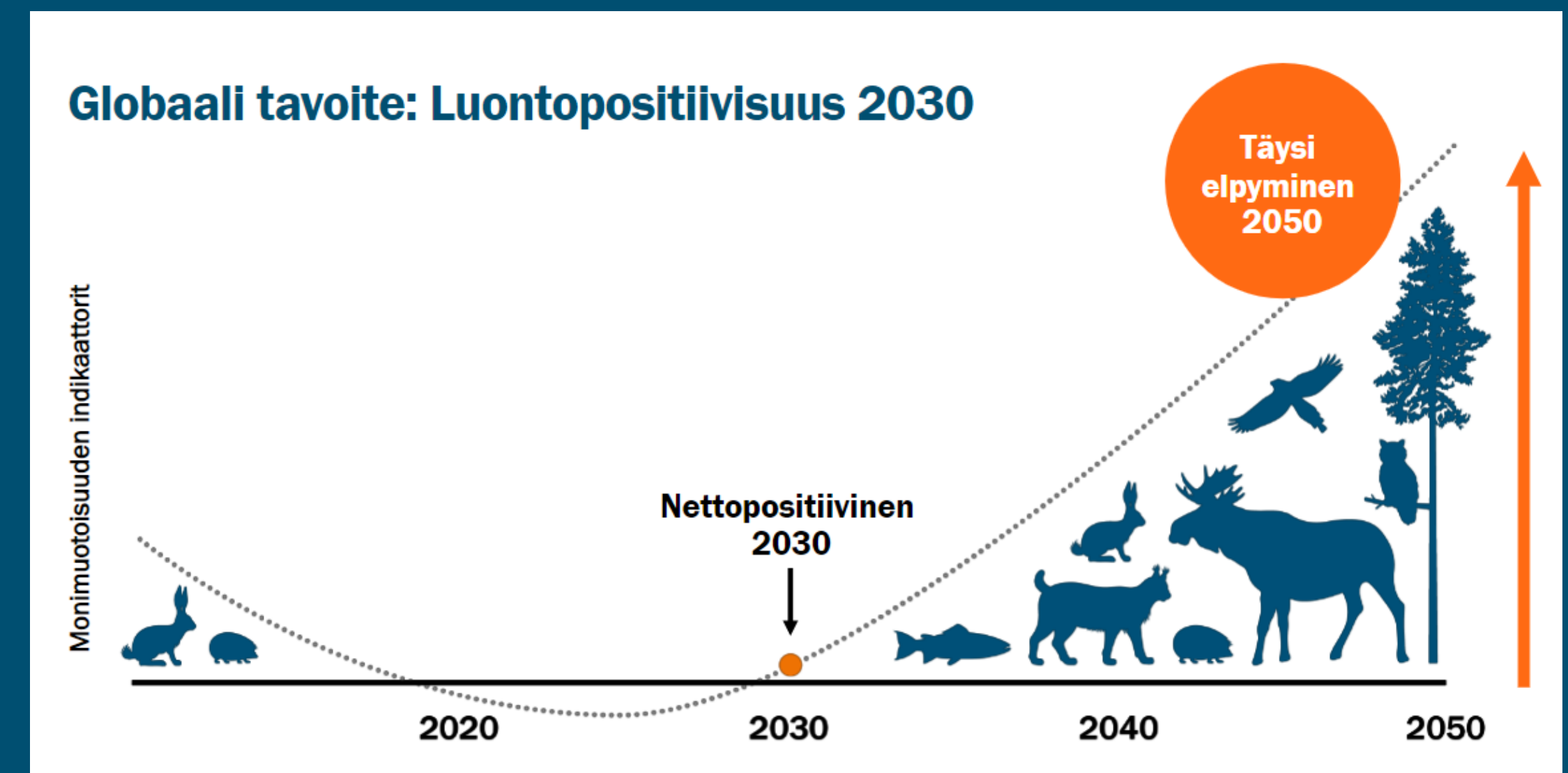

Pölytys, hapentuotanto, hiilensidonta,
ravinteiden kierrätys, raaka-aineiden
tuotanto, maisema- ja virkistysarvot

**Ekosysteemi-
palvelut**

2. Miksi kunnassa kannattaa aloittaa luontoposiitivisuustyö?

- Globaalisti maailman valtiot ovat sitoutuneet pysäyttämään luonnon köyhtymisen. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan kuntien toimia
- Kunta hyötyy hyvinvoivan luonnon palveluista: esim. hiilinielut ja -varastot, pölytys, ravinteiden kierrätys, maisema, veden puhdistus, virkistys
- Luonto hyödyttää terveyttämme: stressi kevenee ja luontokosketuksesta saadut hyvät mikrobit kehossa parantavat vastustuskykyä
- Luonnolla on itseisarvo, jota kannattaa vaalia
- Luontotyö innostaa kuntalaisia ja siinä riittää jokaisella sopivaa tekemistä

3. Yhdistä luontotyö olemassaolevaan

- Kartoita kokonaistilanne
- Selvitä mitä kaupunkiorganisaatiossa ja muualla jo tehdään?
- Yhdistä luontotyö jo käynnissä olevaan tekemiseen
- Kerro luontotyöstä laajasti eri tahoille
- Tuo luontotyö osaksi kaupungin strategiaa

Tiekartan yhteydet muihin tavoitteisiin ja ohjelmiin

- Tiekartta edistää suoraan Lahden strategian tavoitetta vahvistaa monimuotoista, puhdasta luontoa, joka on hyvinvoinnin perusta. Näin voimme strategian mukaisesti rakentaa myös inspiroivaa, kestäväää ja saavutettavaa kaupunkia. Keskusta sekä asuinalueet ovat eläviä ja viihtyisiä.
- Luontoposiitivisuus on myös kestävän kasvun kärkiohjelmassa
- On hyvä tunnistaa, että useat ohjelmat vievät meitä kohti luontoposiitivisuutta. Näitä ovat mm. kiertotalouden tiekartta, luonnonsuojeluohjelma, ympäristöohjelma, viheralueohjelma, kaupunkipuulinjaus, metsien hoidon ohjelma, Lahden pohjavesialueiden suojelusuunnitelma, hulevesiohjelma, peruskasvatuksen ympäristökasvatusohjelma ja vieraslajien torjuntaohjelma.

4. Luo verkosto luontopositivisuuden tekijöistä

- Kenet kuntaorganisaatiosta tarvitaan mukaan?
- Mitä verkostoja on jo olemassa?
- Millaisia sidosryhmiä tarvitaan mukaan?
- Innosta ihmisiä luontotyöhön

Lahdessa luontoposiitivisuudessa tehty laajaa yhteistyötä

200

Tilaisuuksien määrä,
joissa esitelty
luontoposiitivisuutta
(noin)*

300

Luontoposiitivisuus-
työpajoihin
osallistuneiden
henkilöiden lukumäärä
(noin) *

450

Luontoposiitivisuus-
tapahtumiin ja
-tilaisuuksiin
osallistuneiden
henkilöiden
lukumäärä (noin)*

19.11.2024 LuontoMuistamo
-keskustelu Lahden Historiallisella
museolla

26.6.2024 Luontoposiitivisuutta
käsitlevä paneelikeskustelu
Suomi Areenassa

4.6.2024 Voikukkajuhlat
Launeen keskuspuistossa

Miten Lahdessa?

Keiden kanssa muun muassa tehtiin yhteistyötä:

- Hankkeen ohjausryhmässä kaupungin Kaupunkiympäristön kaavoituksesta vastaavat henkilöt, elinvoimapalveluiden edustajat, LUT-yliopisto, Lahden seudun kehitysyhtiö Ladec, Päijät-Hämeen liitto, Lahden yliopistokampus, Kestävä Lahti –säätiö, Sitra
- Kaupungin eri palvelualueet, mm. kaupunkiympäristö, sivistyksen palvelualue, konserniohjaus, Tilakeskus. Luontotyön alkaessa kannattaa käydä esittelemässä alkavaa työtä eri johtoryhmissä ja yksikköpalavereissa
- Kaupungin oma ilmastokumppanit- verkosto
- Asukkaista koostuvat kumppanuuspöydät
- Oppilaitokset ja tutkimusorganisaatiot: LUT, HY, LAB, Salpaus
- Alueen yritykset ja järjestöt

Vinkkejä sidosryhmien saamiseksi mukaan:

- Kysy mukaan ihmisiä henkilökohtaisesti
- Kysy mukaan ihmisiä tilaisuuksiin puhujiksi
- Yleensä monia ihmisiä kiinnostaa luonnon monimuotoisuus, muttei ehkä ole tietoa siitä mitä itse voisi tehdä luonnon tilan parantamiseksi. Silloin kannattaa tuoda esimerkkejä ja ehdotuksia millaista luontotyötä kukin voi tehdä

4. Selvitä, mitä jo tiedetään kunnan vaikutuksesta luonnon monimuotoisuuteen

- Kaupungin/kunnan luontojalanjäljen laskeminen
- Millaisia seurantoja ja kartoituksia on jo tehty?

Miten Lahdessa? LUT-yliopisto laski luontojalanjäljen

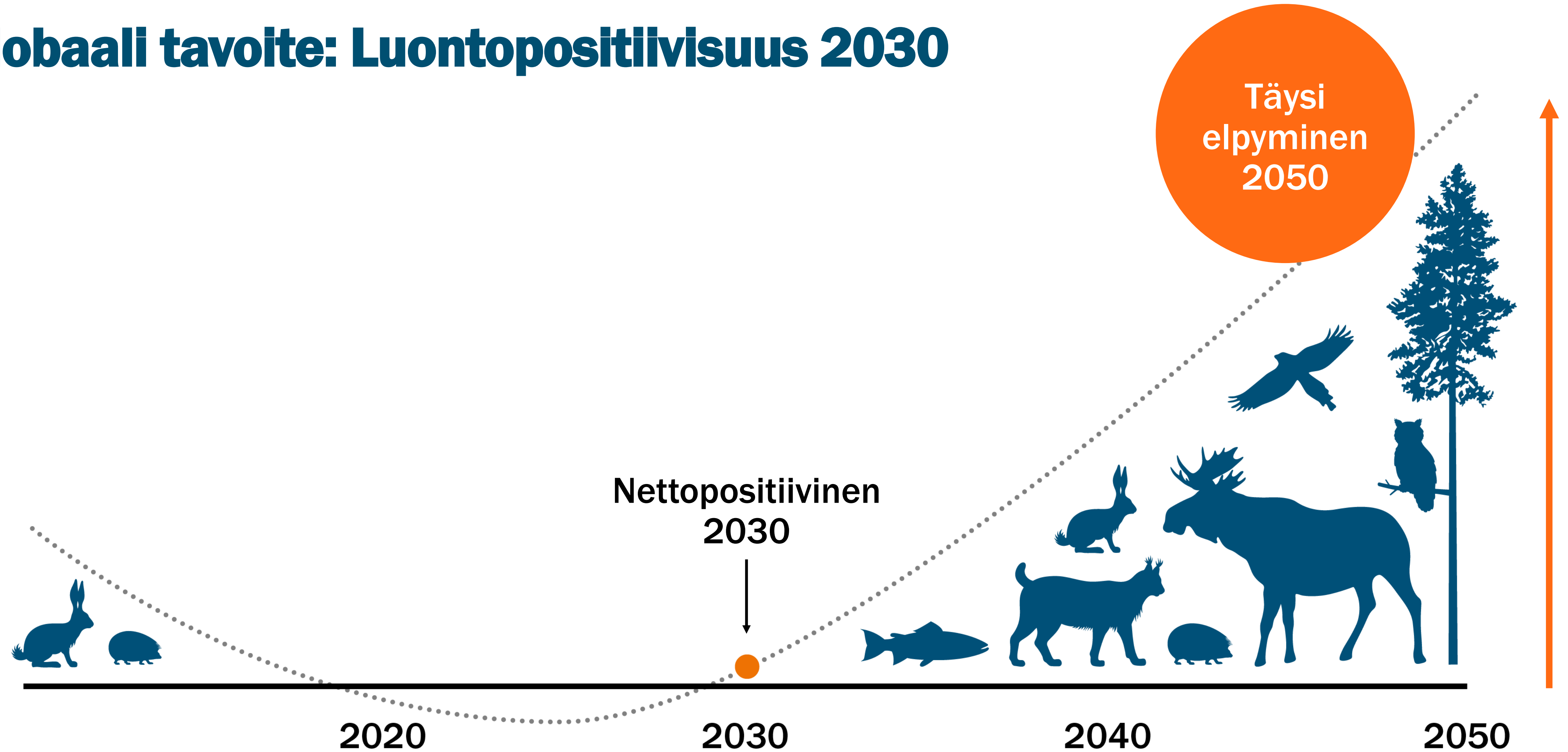
- Lahti selvitti hankintojensa luontojalanjäljen maailman ensimmäisten kaupunkien joukossa. Lisäksi tiettävästi ensimmäistä kertaa laskettiin myös kaupungin alueellisen toiminnan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen
- LUT yliopiston selvityksen mukaan hankinnoista suurimmat luontojalanjäljet aiheutuivat investoinneista, elintarvikkeista, ICT-palveluista ja –laitteista sekä lämmityksestä.
- Selvitys: [Lahden luontojalanjälki_loppuraportti.pdf](#)

6. Muotoille visio ja tavoitteet luontopositiivisuuteen

- Osallista ja sitouta eri tahoja mukaan tavoitteeseen ja sen muotoiluun
- Viesti selkeästi tavoitteesta ja visiosta
- Aseta kunnianhimoisia tavoitteita

Globaali tavoite: Luontopositivisuus 2030

Monimuotoisuuden indikaattorit

Miten Lahdessa?

- Lahdessa työn aluksi tavoitteeksi asetettiin Luontoposiitiivinen Lahti 2030 mennessä
- On järjestetty työpajoja siitä, mitä luontoposiitiivisuus tarkoittaa ja miten sitä tulkitaan
- On viestitty selkeästi ja graafein siitä, mitä luontoposiitiivisuus tarkoittaa. Tunnistettu, että selkeän viestinnän tarve on jatkuva
- On järjestetty ja osallistuttu muiden järjestämiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, joissa kerrottu luontoposiitiivisuudesta
- Päättäjiä on ollut mukana tilaisuuksissa. Lisäksi on esitelty luontoposiitiivisuutta valtuustoseminaarissa, valtuustoryhmien puheenjohtajille ja kaupunginhallituksen iltakouluissa.

Kaupunginhallituksen yksimielinen päätös 7.10.2024: Luontopositiivinen Lahti 2030

7. Määritä työn painopisteet

- Kartoita kunnassa vaikuttavat luontokadon ajurit. Mieti, miten niihin vaikutetaan.
- Valitse vaikuttavimmat toimenpiteet. Huomioi, että vaikuttavuus voi syntyä monella tavalla, joskus näennäisesti pieni toimenpide voi laukaista isomman (esim. viestinnällinen toimenpide tai joku pullonkaulana toimiva pieni toimi laukaista isomman toimenpiteen)

Lahden teemat

- A) Maankäyttö ja luonnonympäristö
- B) Tieto, osaaminen ja koulutus
- C) Kulutus ja hankinnat
- D) Luontoa vahvistava liiketoiminta
- E) Terveys, hyvinvointi ja työ
- F) Johtaminen ja viestintä

8. Suunnittele toimenpiteet

- Selvitä toimenpiteiden vaikuttavuus
- Suunnittele toteutuksen aikataulu, vastuutaho ja rahoitus
- Osallista ja sitouta eri toimijoita toimenpiteiden suunnitteluun
- Suunnittele eritasoisia ja laajuisia toimenpiteitä
- Jokaiselle löytyy tehtävää luontoposiitiivisuudessa!

Miten Lahdessa?

- Työpajoja yhdessä kaupunkiorganisaation eri yksiköiden ja sidosryhmien kanssa. Näistä hahmottui toimenpideaihioita
- Tunnistettiin, keiden pitäisi olla mukana toimenpiteen toteuttamisessa
- Toimenpiteitä työstettiin keskeisten henkilöiden kanssa palavereissa ja muissa kohtaamisissa
- Valmisteltiin luontoposiitivisuuden tiekartta, jossa mukana kaupungin toimenpiteet
- Lisäksi tiekarttaan tuli mukaan sidosryhmien toimenpiteitä. Nämä saatiin mukaan kontaktoimalla suoraan keskeisiä ja luontoposiitivisuustyössä mukana olleita sidosryhmiä

Tiekartan tiivistelmä

Luontoposiitiivinen Lahti 2030:
Luontoposiitiivisessa kaupungissa
luonnon monimuotoisuus
lisääntyy eikä heikkene.

Ympäristövahti

Lahden luontotyötä voi seurata osoitteessa:
lahdenymparistovahti.fi

38

kaupungin
toimenpidettä

Maankäyttö ja luonnonympäristö	16 kpl
Tieto, koulutus ja osaaminen	4 kpl
Globaalit luontovaikutukset	3 kpl
Luontoa vahvistava liiketoiminta	6 kpl
Hyvinvointi ja terveys	5 kpl
Toimeenpanon johtaminen ja viestintä	4 kpl

Lisäksi **20 sidosryhmäorganisaatiota**
on sitoutunut esittämiinsä
toimenpidekokonaisuuksiin.

6 – Lahden kaupungin toimenpiteet

Toimenpiteitä on kuudessa eri teemassa:

**Maankäyttö ja
luonnonympäristö**

**Luontoa vahvistava
liiketoiminta**

**Tieto, koulutus ja
osaaminen**

Hyvinvointi ja terveys

**Globaalit
luontovaikutukset**

**Toimeenpanon
johtaminen ja viestintä**

9. Valitse luontopositiivisuutta kuvaavat mittarit

- Valitse mittarit, joita voi konkreettisesti mitata
- Hyödynnä jo seurattavia mittareita
- Vie mittarit seurantapalveluun
- Tunnista se, että mittarointi kehittyy, yhteistä standardia ei ole vielä olemassa

Miten Lahdessa?

- Toimittu aktiivisesti erilaisissa verkostoissa, joissa luonnon monimuotoisuuden ja luontoposiitivisuuden mittaamisesta keskustellaan ja missä mittarointia kehitetään. Näitä ovat esimerkiksi Science Based Targets for Nature –verkosto ja kymmenen suurimman suomalaisen kaupungin luontoverkosto
- Selvitetty millaisia luontoon liittyviä asioita Lahdessa jo mitataan
- Valittu kymmenen mittaria. Ollaan valmiita muuttamaan mittareita, jos valitut eivät ole parhaimpia

Luontopositiivisuustiekartan mittarit

● Maankäyttö ja luonnonympäristö

● Globaalit luontovaikutukset

● Hyvinvointi ja terveys

● Tieto, koulutus ja osaaminen

● Luontoa vahvistava liiketoiminta

S = Seurataan jo

U = Uusi mittari

K = Seurantaa kehitettävä

10. Toteuta toimenpiteet ja seuraa kehitystä

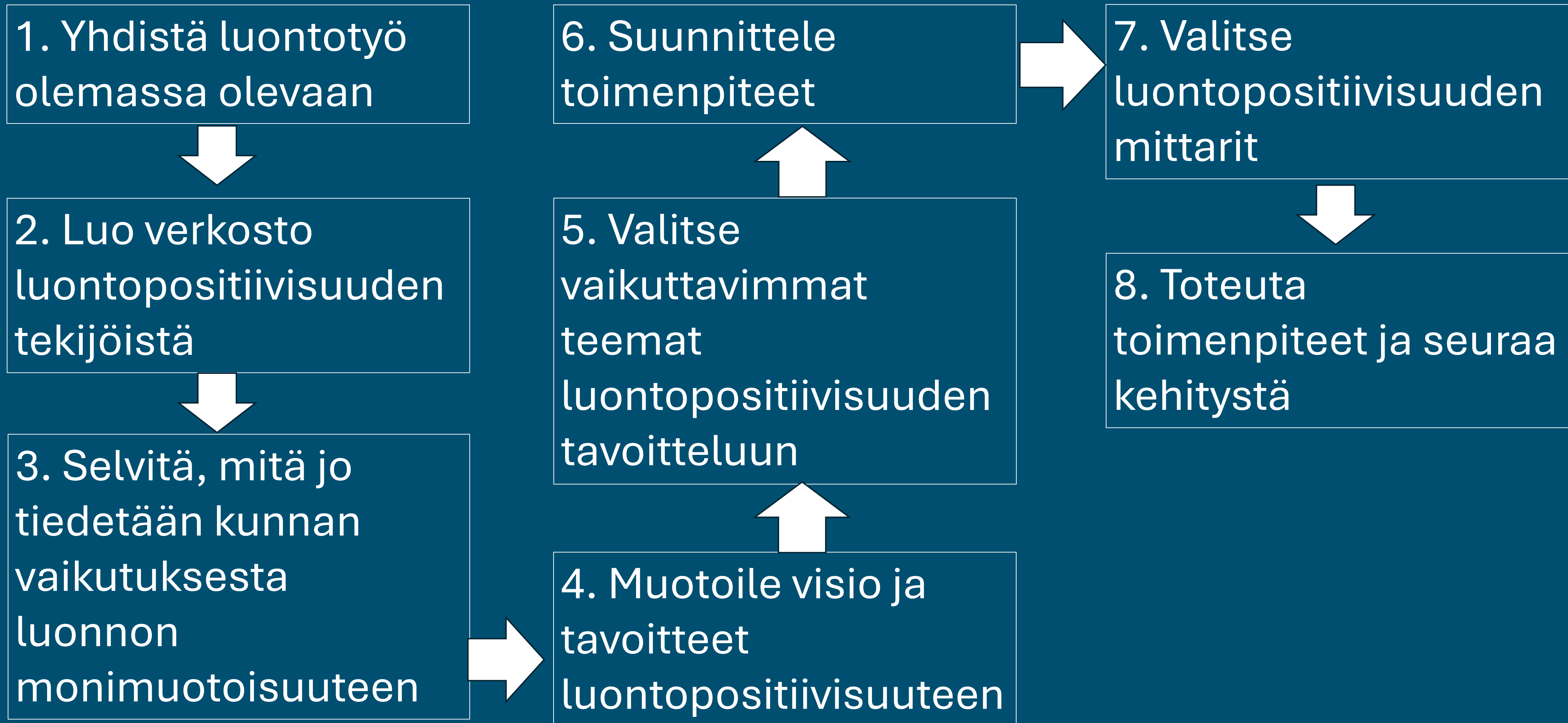
- Seuraa toteutusta
- Päätä, missä prosessissa ja kenen johdolla seuranta tehdään
- Päätä, kenelle luontoposiitivisuuden kehittämisestä raportoidaan
- Jos tavoitteita ei olla saavuttamassa, niin korjaa kurssia!

Miten Lahdessa?

Luontopositiivisuustiekartassa on määritelty seurannasta:

”Tiekartan toimenpiteiden ja mittareiden seuranta tehdään vuosittain ilmastotyön vuosiraportoinnin yhteydessä. Tiekartan toimenpiteitä päivitetään kahden vuoden välein. Toimenpiteet viedään Lahden ympäristövahtiin, jossa niiden edistymistä voi avoimesti seurata vuositasonalla”

11. Yhteenveto luontotyön vaiheista

12. Käsitteet

- **Ekosysteemipalvelut:** Luonnon ihmisille tarjoamat hyödyt, kuten puhdas vesi, pölytys, ilmaston säätely ja virkistysmahdollisuudet, joilla on merkittävä arvo ihmisille ja yhteiskunnalle. Ekosysteemipalvelut voidaan jakaa tuotantopalveluihin, säätely- ja ylläpitopalveluihin sekä kulttuurisiin palveluihin.
- **Haitallinen vieraslaji:** Laji, joka on levinnyt luontaiselle levinneisyysalueelleen kuulumattomalle alueelle ihmisen toiminnan seurauksena, ja joka voi aiheuttaa vahinkoa paikalliselle ekosysteemille. Haitallinen vieraslaji voi syrjäyttää alkuperäisiä lajeja, heikentää biodiversiteettiä, levittää tauteja tai aiheuttaa taloudellisia ja ympäristöllisiä vahinkoja.
- **Latvuspeittävyys:** Puiden latvusten kattaman alueen prosenttiosuus tietyistä pinta-alasta.
- **Luonnon monimuotoisuus:** Luonnon monimuotoisuuteen kuuluu koko elämän kirjo lajien perinnöllisestä muuntelusta lajimäärien ja erilaisten elinympäristöjen runsauteen.
- **Luontojalanjälki:** Mittari, joka kuvaa ihmisen toiminnan vaikutusta luontoon ja ekosysteemeihin. Se mittaa, kuinka paljon haittaa toiminta aiheuttaa luonnolle, kuten elinympäristöjen tuhoutumista, lajien vähenemistä ja ekosysteemien heikkenemistä.
- **Luontokato:** Ihmisen aiheuttama luonnon monimuotoisuuden väheneminen. Luontokatoa aiheuttavat viisi luontokadon ajuria: maan- ja merenkäyttö, luonnonvarojen hyödyntäminen, ilmastonmuutos, saastuminen ja vieraslajien leviäminen.
- **Luontoposiitivisuus:** Tilanne, jossa ihmistoimien yhteisvaikutus luonnon monimuotoisuuteen on positiivinen eli vahvistaa luonnon hyvinvointia. Luontoposiitivisuus saavutetaan, kun luonnolle tuotetut hyödyt ylittävät haitat. Käytännössä luontoposiitivisuus tarkoittaa sitä, että luonnon monimuotoisuus vahvistuu eikä heikkene.

14. Lisälukemista

[Luontopositiivinen Lahti – Lahti](#)

[Työkalupakki luontotyöhön](#)

[Lahden luontojalanjälki - Lahden alueperusteisen ja kaupungin](#)

[hankintojen luontojalanjäljen laskentaraportti – LUTPub](#)

[linnuston-tila-suomessa-verkkoversio.pdf](#)

[Luonnon monimuotoisuuden tiekartat – Ympäristöministeriö](#)

[Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyysindikaattorit 2024](#)

[lahti.fi/tiedostot/viheralueohjelma-2035-pdf-2/](#)

An aerial photograph of a lush green forest. In the upper left, there is a small, dark body of water with a wooden pier extending into it. The forest is dense with various shades of green, indicating different types of trees and foliage.

Kiitos!

***Yhteyshenkilöt Lahdessa:
Ympäristöjohtaja Johanna Särkijärvi,
johanna.sarkijarvi@lahti.fi***

***Projektipäällikkö Heli Huuskonen,
heli.huuskonen@lahti.fi***